

Επαναληπτικές ασκήσεις(8-18)

1) Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο της λέξης που δίνεται στην παρένθεση:

α)-Νασάν εσέν'! Αϊκ' σσαν _____ (καματερός) νύφεν ντο έεις, ώσαμ' δέκα νυφάδας εξάξ'.

β)-_____ (Αχουλούς, θηλ. γέν.) ποίος έν' κι αφήν' το βραδυζ' νόν την δουλείαν 'ς σ' άλλ' την ημέραν.

γ)Το χωρίον εμουν είχεν πολλά _____ (καματερός) αγούρτζ.

δ)-Υίαν _____ (κατενός) να έεις.

ε)-Επαρ' τα _____ (εύκαιρος) τα ἔκεύα και σ' κώσον ατα απάν' 'ς σο ταρέζ'.

στ)Οι _____ (εύκαιρος) οι γαρήδες το στόμαν ατουν 'κ' εξέρ'νε να κρατούν ατο.

ζ)Τον _____ (ναμουσλούς) τον άνθρωπον όλ' σαεύ'ν' ατον.

η)Επήγαμ' 'ς σ' ορμάν κι έκοψαμ' πολλά _____ (ξύλον) με τ' αζινάρ'.

θ)Το γάλαν τη _____ (χτήνον) έν' ας όλων το καλλίον.

ι)Απάν' 'ς σα λώματα τη _____ (μωρόν) εδέβεν είνας φορθάκα.

ια)Επήεν κι εστάθεν 'ς σην άκραν τη _____ (χωράφιν).

ιβ)Τη _____ (τάνιν) το τάν' και τη βουτυρί' το απόπλυμαν.

ιγ)_____ (τρανός) βούκαν φά' και _____ (τρανός) λόγον μη λες.

2)Στις παρακάτω προτάσεις να εντοπίσετε τα επίθετα που υπάρχουν και να τα αναγνωρίσετε γραμματικά:

α)Θα έμ'νε έμορφος και θα έμ'νε τ' ουλωνών, ας είμαι άσκεμος και ας είμαι τ' εσόν μαναχόν.

β)Χάσον ατον τον εύκαιρον, ας ατα χαπάρ' 'κ' έχ!

γ)Τα τρανά τα κορίτσα άμον ντ' επέθανεν ο κύρτζ ατουν άλλο καν'νάν κι εφογούσαν.

δ)'Λαφρόν η νύχτα τ'!

ε)Ευρέθεν 'ς σ' έναν ανεγνώριμον πολιτείαν.

στ)Το χαμελόν τ' άλογον όλ' καλκεύ'ν' ατο.

3) Στο παρακάτω απόσπασμα να αναγνωρίσετε όλα τα ουσιαστικά ουδέτερου γένους:

«Και πώς εγάπανε με η σχωρεμέντσα!...κρούει 'ς σο νου μ' και γομούνταν τ' ομμάτα μ' δάκρα. Τ' ευλογημένον το πλάσμαν, για τ' εμέν' εσκοτούτον!..Ενεγκάσκουτον κι έτρεχεν 'ς σα γειτονίας και ύβριζεν κι εκακολόγανε με, η σχωρεμέντσα, μόνον και μόνον για να...μη ομματάζ'νε με!...Ε!Μάρ'σα Αντιγονίτσα!..Κάποτε για να μη πιάν' με τ' ομμάτ' ..έφυζε με κέλα!...»

(Φίλινα Κτενίδη, «Η σχωρεμέντσα η πεθερά μ'», Συλλογή Ποντιακών Ανεκδότων, Γ. Κωνσταντινόπουλου-Σ. Ορφανίδη, Θεσσαλονίκη 1976)

4) Να αναγνωρίσετε τα παραθετικά στις παρακάτω προτάσεις:

α) Τῶπι εφτωῶχοί έσαν οι Κούρτ'.

β) Αν δίγω 'σεν την κάλη μ', καλύτερον ευρήκω.

γ) Ας όλων το κακόν το παιδί μ' κι ας όλων το καλόν ο γαμπρό μ'.

δ) Τῶπι το βαρύν το τσουβάλ' εφορτώθες.

ε) Το γάλαν τη χτηνί' έν' ας όλων το καλλίον.

στ) Το τῶπι το μικρόν την πίταν τη νύφεν εδέκεν α'.